

گزارش جلسات برگزار شده توسط گروه‌های علمی
فرهنگستان علوم پزشکی جمهوری اسلامی ایران

گروه علمی: آینده نگری، نظریه پردازی و رصد کلان سلامت تاریخ برگزاری جلسه: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
موضوع / موضوعات جلسه: "پزشکی ترجمانی: رویکردی کارآمد در ارتقای جایگاه نظام سلامت با کمک پژوهش و فناوری" با سخنرانی جناب آقای دکتر علی دباغ و سرکار خانم دکتر فیروزه مددی

اعضای حاضر در جلسه (حضور، مجازی)

جناب آقای دکتر مصطفی قانعی	سرکار خانم دکتر مریم اردبیلی
جناب آقای دکتر فرهنگ بابا محمودی	جناب آقای دکتر مجید حاجی فرجی
جناب آقای دکتر امیرحسین تکیان	جناب آقای دکتر حمیدرضا خانکه
جناب آقای دکتر شهرام توفیقی	سرکار خانم دکتر راضیه فلاح
جناب آقای دکتر هومن کاغذیان	جناب آقای دکتر عباس وثوق مقدم
جناب آقای دکتر ایرج نبی پور	جناب آقای دکتر علی اکبر حق دوست
جناب آقای دکتر علیرضا سلوکی	سرکار خانم دکتر لیلا دشمن گیر
جناب آقای دکتر جوادحسین پور فرد	جناب آقای دکتر علی دباغ
جناب آقای دکتر حسن مقدم نیا	جناب آقای دکتر حسین رستگار
جناب آقای دکتر شهرام یزدانی	جناب آقای دکتر احمد کوهی
جناب آقای دکتر مجید ملکی	جناب آقای دکتر نقدی پور
جناب آقای دکتر روح الله نقدی پور	جناب آقای جواد سجادی
جناب آقای دکتر ریاحی	جناب آقای دکتر محمد علی منتیان
جناب آقای دکتر مهدی مختاری پیام	سرکار خانم دکتر فیروزه مددی

خلاصه موضوع / موضوعات مطرح شده در جلسه

پزشکی ترجمانی رویکردی نسبتاً جدید در پزشکی است که مبنای آن بر اساس تلفیق میان علوم پایه و علوم بالینی ایجاد شده است. از حدود سالهای ۲۰۰۷ الی ۲۰۰۸ به بعد، این مفهوم با اولین گام خود آغاز شد که در بر گیرنده رویکرد "از پایه به بالین" بود. با گذشت زمان، ضمن تحول در این رویکرد، حرکت

دو سویه میان پایه و بالین تلفیق شد و به تدریج، مثلث "پایه-بالین-جامعه" پدیدار گشت که نشان دهنده هدف نهایی پزشکی ترجمانی در تلفیق علوم و کاهش مرزبندی ها میان شاخه های پزشکی با هدف تسریع دستیابی به راه حل هایی برای رفع مشکلات نظام سلامت و افزایش بهره وری تحقیقات علوم پزشکی در حل مشکلات نظام سلامت و یافتن راه حل ها است.

در برخی از کشورهای جهان، در طی سالهای اخیر، به تدریج، رویکرد به پزشکی ترجمانی، با اقبال روزافزون مواجه شده به این امید که بخش بیشتری از مشکلات نظام سلامت را با اتخاذ رویکرد مبتنی بر تلفیق پژوهشها در حیطه های مختلف پزشکی به صورت موثرتر و سریعتر حل کند.

مراحل رشد و توسعه پزشکی ترجمانی در طی این سالها، موثرتر و سریعتر اتفاق افتاده است. بر اساس آخرین طبقه بندی، ۵ مرحله مشخص در پزشکی ترجمانی وجود دارد که بدین قرار است.

T4 ؛ T3 ؛ T2 ؛ T1 ؛ T0

در کشور ما، در طی دهه های اخیر، تمرکز ویژه ای بر روی توسعه کمی پژوهش و فنآوری انجام شده است و منتج به پیامدهای ارزشمندی نیز گشته است. بسیاری معتقد اند که اکنون زمانی بسیار مناسب برای توسعه بیش از پیش ابعاد کیفی در پژوهش و فنآوری است.

رئوس نتایج مذاکرات در جلسه:

برای رسیدن به اهداف مذکور، لازم است رویکردی ملی دنبال شود و در این راستا، داشتن برنامه ای منسجم، الزامی است تا بتوان با اتخاذ آن، ضمن استمرار رویکرد توسعه کمی، در حیطه توسعه کیفی نیز، پژوهشهای نظام سلامت، پیشرفتهایی موثرتر بردارد.

یکی از رویکردهای موثر در این زمینه، رویکرد پزشکی ترجمانی است که اثراتی موثر و ارزشمند در تسریع پژوهشهای نظام سلامت (با رویکرد پایه-بالین-جامعه) ایجاد کند. چنین رویکردی، در نهایت باعث تسریع روند علم نافع در نظام سلامت خواهد شد. رویکردی که در سطح ملی می توان برای رسیدن به این هدف دنبال کرد، رویکردی چند وجهی، منسجم، پایش شونده، دربرگیرنده همه ذی نفعان و دارای ویژگی ذاتی نوآوری و تلفیق است.

توصیه‌های مطرح شده برای پیگیری:

- استفاده از مطالعات آینده پژوهی که شامل مدل‌های ترکیبی از روش‌های رشته‌های مختلف است که می‌تواند نگاه فرایارادایمی را نمایان کند و زمینه و بستر برای سرعت دادن پزشکی ترجمانی محقق نماید.
- باید از رشد کمی پژوهش به رشد کیفی پژوهش شیفت پیدا نمود .
- در برنامه هفتم توسعه که در حال تدوین است به بررسی موضوع فوق پرداخته شود که قدمی مهم در ساختار پژوهش می‌باشد.

سایر موارد مهم:

جهت گسترش این موضوع مهم علمی کشور لازم است نشست‌های کاربردی جهت حل مشکلات و معضلات مربوط به بحث پژوهش کشور توسط جناب آقای دکتر علی دباغ برگزار شود.